

Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Να βρείτε τις κρυμμένες λέξεις:

ΔΡΤΡΑΓΙΚΟΙΠΟΙΗΤΕΣ
ΟΛΦΙΛΟΣΟΦΟΙΠΟΛΗ
ΙΘΑΛΗΣΚΜΝΟΚΕΜΚΟ
ΙΛΟΠΘΡΗΣΚΕΙΕΣΠΟΙΜ
ΟΚΟΒΕΛΛΕΡΕΦΟΝΤΗΣ
ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣΗΝΗΘ
ΣΩΚΡΑΤΗΣΘΚΞΠΟΣ

2. Στον αρχαίο μύθο «Βελλεροφόντης», που έγινε τραγωδία από τον Ευριπίδη, ο ήρωας πάνω σε ένα φτερωτό άλογο, τον Πήγασο, πετάει στον Ουρανό για να ανακαλύψει τα μυστήρια των θεών. Τελικά, οι θεοί τον τιμωρούν κατακρημνίζοντάς τον από τα σύννεφα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι θεοί κρατούν ζηλιότυπα τα μυστικά τους και δεν τα αποκαλύπτουν στους ανθρώπους. Συμβαίνει το ίδιο με το Θεό του Χριστιανισμού; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

3. Στην αρχαία Αθήνα υπήρχε ένας βωμός αφιερωμένος στον «άγνωστο Θεό». Ποιος είναι ο λόγος που οδήγησε τους Αθηναίους να χτίσουν έναν τέτοιο βωμό; Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για το βωμό αυτό;

Εικ. 2^η: Ο Μωυσής και η φλεγόμενη Βάτος, 13ος αι. μ.Χ., Μονή Αγίας Αικατερίνης, Σινά.

3. Ο Χριστός είπε: «Εγώ είμαι η Αλήθεια»

- *Ο Χριστός είναι η οδός, η αλήθεια και η ζωή*
- *Η αλήθεια δεν είναι μία αφηρημένη ιδέα αλλά ένα συγκεκριμένο Πρόσωπο, ο ίδιος ο Χριστός*
- *Η αλήθεια αυτή, που αποκάλυψε ο Χριστός, μπορεί να γίνει βίωμα για τον κάθε άνθρωπο*

«Ο ερχομός του Χριστού στον κόσμο ήταν ο πιο καθοριστικός σταθμός στο ταξίδι μου στο χρόνο. Για πρώτη φορά ένιωσα ότι η αλήθεια δεν ήταν κάποια λόγια ή θεωρίες αλλά ένα Πρόσωπο συγκεκριμένο, ο ίδιος ο Χριστός.

Αυτό ήταν κάτι που με δυσκολία καταλάβαινα. Πώς ήταν δυνατόν να ταυτίζεται η αλήθεια με τον ίδιο το Χριστό; Τον ακολούθησα λοιπόν, για να ζήσω από κοντά αυτήν την αλήθεια, που τελικά θα άλλαζε τα πάντα.

Ένα βράδυ ο Χριστός, λίγο πριν το Πάθος του, θέλοντας να καθουσιάσει και να παρηγορήσει τους μαθητές του, τους είπε: « Ας μην ταραζείται η καρδιά σας. Να πιστεύετε στο Θεό, να πιστεύετε και σε μένα...» και τους αποκάλυψε: «Εγώ είμαι η οδός, η αλήθεια και η ζωή. Κανένας δεν έρχεται στον Πατέρα παρά μόνο δι' εμού» (Ιωάν.14,6).

Ακολουθώντας το Χριστό, τον ακούω να ξαναμιλάει για την αλήθεια, όταν ανακρίνεται από τον Πιλάτο.

– Είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων;

– Εσύ το λες, απαντά ο Χριστός.

– Είσαι, λοιπόν, ή δεν είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων; ρωτά εκνευρισμένος ο Πιλάτος.

– Η βασιλεία μου δεν είναι από αυτόν τον κόσμο, γιατί αν ήταν, οι υπήκοοί μου θα αγωνίζονταν, για να μη συλληφθώ. Δεν έχω έρθει στον κόσμο για να κυβερνήσω, όπως οι άλλοι άρχοντες, αλλά για να αποκαλύψω την αλήθεια, είπε ήρεμα ο Χριστός.

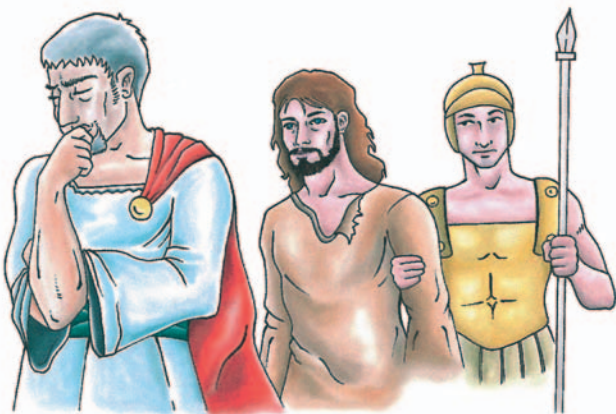
Και τότε ο Πιλάτος αμέσως τον ρωτά:

-Τι είναι λοιπόν αλήθεια;

Ο Χριστός, όμως, δεν του απάντησε. Ο Πιλάτος απογοητεύτηκε. Ίσως περίμενε να ακούσει κάποια θεωρία και δεν μπορούσε να αντιληφθεί ότι η Αλήθεια βρισκόταν ολοζώντανη μπροστά του. Η Αλήθεια αυτή ήταν μια πραγματική απειλή για την κρατική εξουσία, που εκπροσωπούσε ο Πιλάτος εκείνη την εποχή στην Ιουδαία και που βασιζόταν στη βία και στο φόβο. Γιατί ο Χριστός ήταν η βιωμένη αλήθεια που

*Ο Χριστός
αποκαλύπτει
την αλήθεια
στους μαθητές του*

*Η αλήθεια είναι
ο ίδιος ο Χριστός*

* Βλ. Γλωσσάριο

σώζει. Όποιος τον ακολουθούσε θα ζούσε μια αλήθεια διαφορετική, η οποία θα μεταμόρφωνε ολόκληρη την ύπαρξή του και θα του χάριζε την πραγματική ελευθερία.

Αυτή η αποκάλυψη με είχε συναρπάσει. Τίποτα από όσα είχα ακούσει δεν μπορούσε να συγκριθεί με την αληθινή ζωή που πρόσφερε ο Χριστός. Αισθανόμουν ότι τώρα άρχιζε για μένα η πιο βαθιά γνωριμία με την Αλήθεια».

Εικ. 3^η: Ο Χριστός ένθρονος.
Τοιχογραφία 13ου αι. μ.Χ.,
Πρωτάτο, Άγιον Όρος.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ
ἡμῶν, ἀνατολή ἀνατολῶν·
καὶ οἱ ἐν σκότει
καὶ σκιᾷ εὗρομεν τὴν ἀλήθειαν·
καὶ γὰρ ἐκ τῆς Παρθένου
ἐτέχθη ὁ Κύριος».

«Μας επισκέφθηκε από ψηλά ο Σωτήρας μας, αυτός που είναι η Ανατολή των Ανατολών. Και εμείς που βρισκόμασταν στο σκοτάδι και τη σκιά βρήκαμε την Αλήθεια. Γιατί ο Κύριος γεννήθηκε από την Παρθένο».

Εξαποστειλᾶριο του Ὁρθρου των Χριστουγέννων

Ερωτήσεις –Ασκήσεις

1. Να χαρακτηρίσετε με την ένδειξη Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) τις προτάσεις που ακολουθούν:

α) Η αλήθεια που αποκάλυψε ο Χριστός, ήταν παρόμοια με αυτή που είχαν διατυπώσει οι αρχαίοι φιλόσοφοι.	Σ ☐	Λ ☐
β) Ο Πιλάτος κατάλαβε ποια ήταν η αλήθεια.	Σ ☐	Λ ☐
γ) Η αλήθεια ταυτίζεται με το πρόσωπο του Χριστού.	Σ ☐	Λ ☐

2. Ο Χριστός είπε: «Εγώ είμαι η Αλήθεια». Γιατί με αυτή τη φράση ανοίγεται στον άνθρωπο η δυνατότητα μιας αυθεντικής ζωής; Ποια ήταν η διαφορά της Αλήθειας αυτής από την αλήθεια που εκπροσωπούσε η κρατική εξουσία εκείνης της εποχής;

3. Να δραματοποιήσετε τη συνάντηση του Χριστού με τον Πιλάτο.

4. Μία συνάντηση με την Αλήθεια

- *Οι πρώτοι μαθητές του Χριστού, Ανδρέας και Ιωάννης, μεταφέρουν το μήνυμα της Αλήθειας και σε άλλους ανθρώπους*
- *Ο Φίλιππος μιλάει για το Μεσσία Χριστό στο φίλο του Ναθαναήλ, ο οποίος αποφασίζει να τον γνωρίσει από κοντά*
- *Ο Ναθαναήλ πιστεύει στο Χριστό, που υπόσχεται σε όσους τον ακολουθήσουν την αποκάλυψη της Αλήθειας*

*Οι πρώτοι μαθητές
του Χριστού*

«Το ταξίδι μου, που, μετά τη συνάντηση με το Χριστό, φαινόταν να μετατρέπεται από αναζήτηση της αλήθειας σε πορεία μέσα στην Αλήθεια, με οδήγησε στην περιοχή της Παλαιστίνης. Εκεί ξεκίνησαν όλα, όταν ο Ιωάννης ο Βαπτιστής αναγνώρισε το Χριστό ως το Μεσσία που όλοι περιμέναμεν.

Οι καιροί είναι πραγματικά δύσκολοι αυτή την εποχή στη Γαλιλαία. Φήμες έρχονται από παντού για την οργή του βασιλιά Ηρώδη* που δεν θα αργήσει να ξεσπάσει εναντίον του Ιωάννη του Βαπτιστή. Αυτό το καταλαβαίνει πια και ο ίδιος ο Ιωάννης. Άλλωστε γνωρίζει ότι η αποστολή του έχει ολοκληρωθεί, διότι έχει έρθει στον κόσμο η Αλήθεια, για την οποία τόσο καιρό προφήτευε. Νιώθοντας ότι το τέλος πλησιάζει ζητάει από τους μαθητές του, Ανδρέα και Ιωάννη, να ακολουθήσουν το Χριστό. Και οι δύο ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στην προτροπή του δασκάλου τους και ζήτησαν από το Χριστό να τους δεχτεί ως μαθητές του. Σε αυτούς τους δύο δεν άρνησε να προστεθεί και ο Φίλιππος, που καταγόταν από την περιοχή της Γαλιλαίας. Η αποκάλυψη της Αλήθειας ήταν συγκλονιστική για τους μαθητές: ο Μεσσίας είχε έρθει στον κόσμο.

Ο Φίλιππος γρήγορα αναζητά τον αδελφικό του φίλο Ναθαναήλ και του λέει:

– Έρθε εκείνος, για τον οποίο μίλησε ο Μωυσής και οι προφύτες. Αυτός είναι ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ.

Ο Ναθαναήλ δε δείχνει να ενθουσιάζεται από τα λόγια του φίλου του. Φαντάζεται ότι άλλος ένας προφήτης, σαν αυτούς που κατέκλυζαν την Παλαιστίνη εκείνους τους δύσκολους καιρούς, έχει ενθουσιάσει τον Φίλιππο. Άλλωστε, πώς είναι δυνατόν ο Μεσσίας να κατάγεται από μια τόσο μικρή πόλη, όπως η Ναζαρέτ;

Απαντά λοιπόν κουρασμένα στο Φίλιππο:

– Πώς είναι δυνατόν να προέλθει κάτι καλό από τη Ναζαρέτ;

Ο Φίλιππος όμως δεν καταθέτει εύκολα τα όπλα. Είναι πεπεισμένος ότι αν ο Ναθαναήλ γνωρίσει το Χριστό θα διαλυθούν οι αμφιβολίες του. Έτσι απαντά στο Ναθαναήλ με μια πρόσκληση.

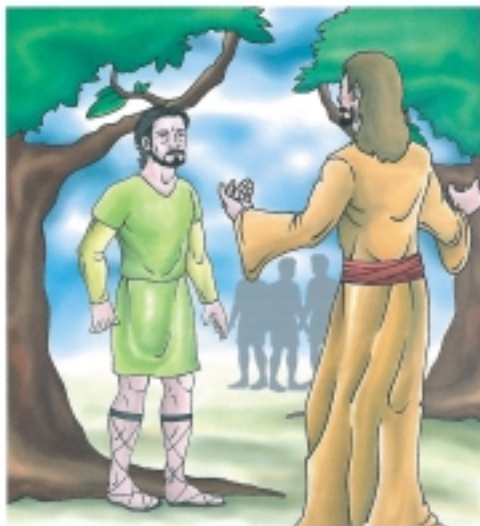
– Έλα και δεσ με τα ίδια σου τα μάτια**.

* Βλ. Γλωσσάριο

** «έρχου και ἴδε» (Ιωάν. 1,47).

Ξεκινά λοιπόν ο Ναθαναήλ για να γνωρίσει τον άνθρωπο από τη Ναζαρέτ από κοντά. Ο Χριστός βλέποντας το Ναθαναήλ να πλησιάζει τού λέει:

– Να ένας γνήσιος Ισραηλίτης, που η καρδιά του δεν έχει κανένα δόλο. Σε είδα που ήσουν κάτω από μια συκιά, πριν σε συναντήσει ο Φίλιππος.

*Ο Ναθαναήλ
αναγνωρίζει τον Ιησού
ως Μεσσία*

Ο Ναθαναήλ μένει έκπληκτος. Ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ γνώριζε περισσότερα απ' όσα περίμενε. Έτσι, συγκληνισμένος από τα λόγια του Χριστού, τού λέει:

– Δάσκαλε, τώρα καταλαβαίνω ότι είσαι ο Υιός του Θεού.

Και τότε ο Ιησούς τον ρωτά:

– Αλήθεια, πιστεύεις ότι είμαι ο Υιός του Θεού, επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο σπουδαία πράγματα από αυτό.

Ήταν αδύνατον για μένα να μην ακολουθήσω το Χριστό και τους μαθητές του. Ήμουν βέβαιος ότι το κάλεσμα αυτό προς το Ναθαναήλ ήταν ένα κάλεσμα ζωής προς όλους τους ανθρώπους όλων των εποχών για να ακολουθήσουν το Θεό και να ενωθούν μαζί του....».

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Τότε ο Ίησοῦς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει
ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν
καὶ ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ
καὶ ἀκολουθήτω μοι».

Τότε εἶπε ο Ιησούς στους μαθητές του: «Εάν κανείς θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του και ας σηκώσει το σταυρό του και ας με ακολουθήσει».

Ματθ. 16, 24

Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν:

«Το ταξίδι μου μετά τη συνάντηση με το Χριστό φαινόταν να μετατρέπεται από....., σε πορεία

«πιστεύεις ότι είμαι....., επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο από αυτό».

2. Μπορείτε να χαρακτηρίσετε το Ναθαναήλ; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο.

3. Να αναλύσετε το βαθύτερο νόημα των λόγων του Χριστού: «Αλήθεια, πιστεύεις ότι είμαι ο Υιός του Θεού, επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο σπουδαία πράγματα από αυτό». Ποια ήταν τα πιο σημαντικά γεγονότα που θα ζούσε ο Ναθαναήλ;

4. Γιατί ο Ναθαναήλ θεώρησε ότι τίποτα καλό δεν μπορεί να προέλθει από τη Ναζαρέτ; Υπάρχουν και άλλες τέτοιες περιπτώσεις, όπου κρίνουμε τους συνανθρώπους μας με βάση την καταγωγή τους; (Μπορείτε ν' αναπτύξετε τη συγκεκριμένη ερώτηση και ως σχέδιο εργασίας, με θέμα «το κοινωνικό πρόβλημα της ξενοφοβίας»).

Εικ. 4^η: Ο Ναθαναήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΤΑΙ

Εικ. 5^η: Ο Ιωάννης ο Θεολόγος (ψηφιδωτή εικόνα), περίπου 1300 μ.Χ., Μονή Μεγίστης Λαύρας, Άγιον Όρος.

5. Το Ευαγγέλιο: Το βιβλίο της Αλήθειας

- Η Αγία Γραφή φωτίζει και καθοδηγεί τον άνθρωπο στο δρόμο προς την αλήθεια
- Στο Ευαγγέλιο περιέχεται η αναγγελία και το βαθύτερο περιεχόμενο της σωτηρίας, όπως επίσης και ο τρόπος με τον οποίο σώζεται ο άνθρωπος
- Ο Χριστός μάς αποκαλύπτει ότι ο ίδιος είναι η Αλήθεια

*Ο Χριστός είναι
η Αλήθεια*

Ο Χριστός, όπως είδαμε, δεν αρκέστηκε στο γεγονός ότι γνώρισαν την Αλήθεια ο Φίλιππος, ο Ναθαναήλ και οι υπόλοιποι μαθητές Του. Όλοι οι άνθρωποι έπρεπε να κατανοήσουν ότι η αλήθεια δεν είναι κάποια ιδέα ή θεωρία, αλλά ότι είναι ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός.

*Η Αγία Γραφή φωτίζει,
καθοδηγεί και σώζει*

Την υπέροχη κορύφωση του λόγου του Χριστού «εγώ είμαι η οδός, η αλήθεια και η ζωή» (Ιωάν. 14,6), όπως και ολόκληρο το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, μπορούμε να τα παρακολουθήσουμε μέσα από την Αγία Γραφή. Η Αγία Γραφή είναι ένα βιβλίο, το οποίο δεν μπορεί να συγκριθεί με κανένα άλλο από τα αναρίθμητα βιβλία που έχουν γραφτεί.

*Σημασία και
περιεχόμενο της
Παλαιάς Διαθήκης*

Ο Θεός έδωσε την Αγία Γραφή για να φωτίσει, να καθοδηγήσει και να σώσει τον άνθρωπο. Όπως μας αναφέρει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, «όταν μελετάμε τις γραφές ανοίγονται μπροστά μας οι ουρανοί». Ποιο είναι όμως το περιεχόμενο της Αγίας Γραφής; Και τι ακριβώς εννοεί ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, όταν μας λέει ότι ανοίγονται οι ουρανοί;

Το πρώτο μέρος της Αγίας Γραφής ονομάζεται Παλαιά Διαθήκη και περιλαμβάνει συνολικά 49 βιβλία, που γράφτηκαν με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, πριν έρθει ο Χριστός στον κόσμο. Διαθήκη σημαίνει συμφωνία και το όνομά της μας υπενθυμίζει την υποσχέση του Θεού να είναι πάντα στο πλευρό μας. Στην αρχή της Παλαιάς Διαθήκης βρίσκεται το βιβλίο της Γένεσης, το οποίο μας διηγείται τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου. Ακολουθεί το βιβλίο της Εξόδου, στο οποίο περιγράφεται η διαφυγή των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο. Η Παλαιά Διαθήκη περιλαμβάνει και άλλα σημαντικά βιβλία, ανάμεσα στα οποία ξεχωρίζουν οι Ψαλμοί, που ανήκουν στα ποιητικά βιβλία, καθώς και τα προφητικά και τα ιστορικά βιβλία. Ολόκληρη η Παλαιά Διαθήκη μάς προετοιμάζει να δεχτούμε το Χριστό ως σωτήρα του κόσμου.

*Σημασία και
περιεχόμενο της
Καινής Διαθήκης*

Αυτό το γεγονός της σωτηρίας περιγράφει η Καινή Διαθήκη. Εκεί δε διαβάζουμε μόνο κάποια σημαντικά λόγια, αλλά νιώθουμε τη «δύναμη και την παρουσία» του Χριστού, όπως μας λέει ο Απόστολος Πέτρος (Β΄ Πέτρ. 1,16). Η Καινή Διαθήκη γράφτηκε στην ελληνική γλώσσα και περιέχει 27 βιβλία, τα τέσσερα Ευαγγέλια (του Ματθαίου, του Μάρκου, του Λουκά και του Ιωάννη), τις Πράξεις των Αποστόλων, τις Επιστολές του Αποστόλου Παύλου, Επιστολές άλλων Αποστόλων και τέλος την Αποκάλυψη του Ιωάννη.

Ο όρος «Ευαγγέλιο» σημαίνει την «καλή είδηση» ή την «αγγελία» μιας νίκης. Στο Χριστιανισμό ο όρος αποκτά μια νέα διάστα-

ση: την αναγγελία του χαρμόσунου μηνύματος της σωτηρίας. Η Γέννηση του Χριστού, οι λόγιοι και το κήρυγμά του, τα θαύματα, ο θάνατος πάνω στο Σταυρό, η Ανάσταση και η Ανάληψή του περιγράφονται με θαυμαστό τρόπο στα Ευαγγέλια.

Στις Πράξεις των Αποστόλων μαθαίνουμε για τη ζωή και τη δράση των Αποστόλων, καθώς και για την ίδρυση των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων. Οι Επιστολές απευθύνονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα και κοινότητες ή γενικά σε όλους τους χριστιανούς και τους δίνουν συμβουλές και λύσεις στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν. Η Αποκάλυψη του Ιωάννη είναι το τελευταίο βιβλίο της Καινής Διαθήκης, στο οποίο περιγράφεται με ποιητικές εικόνες η πορεία του κόσμου προς την τελική κρίση και ανακαίνισή του.

Ολόκληρη η Καινή Διαθήκη είναι το προσκλητήριο, με το οποίο ο Χριστός μάς καλεί να συνδεθούμε μαζί του και να γνωρίσουμε την Αλήθεια, που μας προσφέρεται μέσα στη ζωή και στα μυστήρια της Εκκλησίας.

*Το Ευαγγέλιο
αναγγέλλει
τη σωτηρία*

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Πάντες δέ οί πιστεύοντες ἦσαν ἐπί τό αὐτό καί εἶχον ἅπαντα κοινά, καί τά κτήματα καί τάς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καί διεμέριζον αὐτά πᾶσι καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε».

«Και ὄλοιο πιστοί ἔμεναν μαζί και τα εἶχαν ὄλα κοινά, και πουλούσαν τα κτήματά τους και τις περιουσίες τους και τα μοίραζαν σε ὄλους ἀνάλογα με τις ἀνάγκες που εἶχε ο καθένας».

Πράξ. 2, 44-46

*Εικ.6^η: Ο Χριστός διδάσκει (φορητή εικόνα),
Ιερά Μονή του Αγίου Γεωργίου «Κοντού»,
Λάρνακα, Κύπρος.*